

**ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: Кж-31/03
Бања Лука, 23.12.2003. године**

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Микеш Горане као предсједника вијећа, те Бужанин Обрена, Икановић Вељка, Кршлаковић Фикета и Томић Биљане, као чланова вијећа уз учешће Трифковић Мире као записничара, у кривичном предмету против оптужених Л. С. и Р. О. због кривичног дјела убиства из члана 36. став 2. тачка 4. Кривичног закона СР БиХ у вези са чланом 22. Кривичног закона СФРЈ, одлучујући о жалбама Окружног јавног тужиоца у Бијељини, пуномоћника оштећених, адвоката М. А. и М. Н. из З., те браниоца оптуженог Л. С., адвоката М. Д. из Б., изјављеним на пресуду Окружног суда у Бијељини, бр. К-5/2001 од 23.12.2002. године, након одржане јавне сједнице вијећа у присуству Замјеника Главног републичког тужиоца М. Б. и пуномоћника оштећених адвоката М. А., а у одсутности уредно обавијештених бранилаца оптужених адвоката М. Д. и Д. Д., из Б., дана 23.12.2003. године донио је

Р Ј Е Ш Е Њ Е

Уважавају се жалбе Окружног јавног тужиоца у Бијељини, пуномоћника оштећених К. Р., К. Х., К. С. и М. А. и браниоца оптуженог Л. С., те се укида пресуда Окружног суда у Бијељини бр. К-5/2001 од 23.12.2002. године и предмет враћа том суду на поновно суђење.

Образложење

Првостепеном пресудом оглашен је кривим Л. С. због кривичног дјела тешки случајеви разбојничке крађе и разбојништва из члана 151. став 2. у вези са чланом 150. КЗ СР БиХ и осуђен на казну затвора у трајању од 20 година у коју казну му је урачунато вријеме проведено у притвору од 03.08. до 24.08.1992. године. Оптуженом је одузет пиштољ којим је дјело извршено, а обавезан је да плати трошкове кривичног поступка у износу од 1.852 КМ, те да на име имовинско-правног захтјева оштећених К. Р., К. Х., К. С. и М. А. врати новац у износу од 38.120 ДЕМ, док су са вишком имовинско-правног захтјева оштећени упућени на парницу.

Истом пресудом, на основу члана 350. тачка 3. ЗКП-а ослобођен је оптужбе Р. О. да је починио кривично дјело убиства из члана 36. став 2. тачка 4. КЗ РС БиХ у вези са чланом 22.КЗ СФРЈ.

Против те пресуде жалбе су благовремено изјавили Окружни јавни тужилац у Бијељини због повреде кривичног закона и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, пуномоћници оштећених због битне повреде одредаба кривичног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, повреде кривичног

закона и одлуке о казни, те бранилац оптуженог Л. С., због истих жалбених основа. Предлог жалбе Јавног тужиоца је да се побијана пресуда укине и предмет врати првостепеном суду на поновно одлучивање, приједлог жалбе пуномоћника оштећених је да се првостепена пресуда преиначи тако што ће се оптужени Л. С. и Р. О. огласити кривим због кривичног дјела убиства из члана 36. став 2. тачка 4. КЗ РС БиХ или да се побијана пресуда укине, а приједлог жалбе браниоца оптуженог Л. С. је да се првостепена пресуда укине и овај оптужени ослободи кривичне одговорности.

На жалбу Окружног јавног тужиоца бранилац оптуженог Р. О., адвокат Д. Д. из Б. је доставио одговор у коме оспорава жалбене наводе и предлаже да се жалба одбије као неоснована и првостепена пресуда потврди у ослобађајућем дијелу.

Замјеник Главног републичког тужиоца је писмено предложио да се жалба Окружног јавног тужиоца у Бијељини уважи и одбије као неоснована жалба браниоца оптуженог Л. С., а на јавној сједници вијећа овог суда писмени приједлог је допуњен с приједлогом да се уважи и жалба пуномоћника оштећених.

Овај суд је испитао првостепену пресуду у дијелу који се жалбом побија и по службеној дужности у смислу одредбе члана 376. став 1.ЗКП-а па је одлучио као у изреци из слиједећих разлога:

Побијаном пресудом првостепени суд утврђује да је оптужени Л. С. критично догађаја лишио живота К. С.1, при извршењу разбојништва, образлажући да није доказана тврдња у оптужници, по којој је смрт убијеног К. С.1 последица саизвршилачке, претходно договорене, дјелатности оптужених Л. С. и Р. О., те сада пок. П. И., мотивисане користољубљем, ради чега је оптужени Р. О. ослобођен оптужбе да је починио као саизвршилац кривично дјело убиства из члана 36. став 2. тачка 4. КЗ РС БиХ у вези са чланом 22. КЗ СФРЈ, усљед недостатака доказа, а оптужени Л. С. је оглашен кривим за кривично дјело тешки случајеви разбојничке крађе и разбојништва из члана 151. став 2. у вези са чланом 150. КЗ РС БиХ.

Правилност чињеничних утврђења на којима су утемељени изнијети закључци побијане пресуде и валидност датих разлога у образложењу пресуде за такве закључке, оправдано су доведени у питање жалбама Окружног јавног тужиоца и пуномоћника оштећених.

Наиме, иако је правоснажним рјешењем првостепеног суда одлучено да се у поступку могу користити као докази обавјештења – изјаве које су оптужени Л. С. и Р. О. дали пред овлашћеним радницима СЈБ Бијељина (а које су претходно биле издвојене из списка предмета) те изјаве нису кориштене јер су, према разлозима датим у образложењу пресуде изнуђене физичким злостављањем оптужених, што је у супротности са одредбом члана 218. став 8. ЗКП-а, усљед чега се на истим не може заснивати судска пресуда. Такав закључак побијана пресуда темељи на исказима свједока Т. Д. и Ј. Р. из којих исказа произилази да су оптужени приликом напуштања зграде полиције након саслушања имали видљиве повреде главе, те исказу свједока Љ. В. који је потврдио да су оптужени, видљиве повреде главе имали и у вријеме саслушања пред овлашћеним радницима полиције.

Правилан је приступ првостепеног суда с аспекта оцјене прихватљивости као доказа ових обавјештења са изјавама оптужених, јер за њихову валидност, законитост

прибављања представља нужан услов без кога такви докази не могу бити основ на коме ће се пресуда темељити ни под предпоставком истинитости њиховог садржаја, а из одредбе члана 218. став 8. ЗКП-а сасвим јасно произилази да је незаконито прибављена изјава или признање оптуженог до којих се дошло примјеном силе, пријетње или других сличних средстава, па се у смислу става 10. истог члана на таквом доказу не може заснивати судска одлука. Међутим, начин на који је побијана пресуда разрјешила ово спорно питање, од одлучног значаја, не може се прихватити као исправан, на што жалбе тужиоца и оштећених с разлогом указују, јер закључак те пресуде по коме су изјаве оптужених дате пред овлашћеним службеним лицима СЈБ Бијељина изнуђене физичким злостављањем, нема упориште у проведеним доказима.

Наиме, чињеница да су код оптужених критичног догађаја (приликом саслушања и након саслушања) били присутни видљиви трагови повреда не представља довољну основу за закључак да је према оптуженим примјењена сила ради изнуђивања исказа. За правилно утврђење те чињенице нужно је разјаснити околности повређивања и у том смислу утврдити узрок повреде како би се на поуздан начин одговорило на питање да ли те повреде потичу из периода који је претходио лишавању слободе оптужених од стране полиције, или су резултат физичке силе, примјењене након лишавања слободе у циљу изнуђивања исказа. Ово из разлога што кориштење одређеног степена силе од стране полиције може бити неизбјежно када је у питању отпор хапшењу, покушај бјекства или напада на полицијског службеника, која сила по облику и интензитету мора бити пропорционална природи и озбиљности отпора и пријетње. У конкретном случају побијана пресуда код утврђивања ове чињенице од одлучног значаја, за оцјену законитости доказа, није имала такав методолошки приступ, па је и закључак те пресуде о изнуђености исказа, озбиљно доведен у сумњу. То посебно када се имају у виду искази свједока Љ. В. и М. Љ. (који су у функцији инспектора полиције узимали изјаве од оптужених), из којих исказа произилази да су оптужени слободно и без икакве принуде дали изјаву, те исказ свједока Т. Д. и одбране оптуженог Л. С. пред истражним судијом, као и медицинска документација за оптуженог Л. С., а који докази упућују на околност повређивања оптужених. Тако у свом исказу свједок Т. Д. наводи да је из разговора с оптуженим закључио да су ухапшени у некој рацији када су прикупљали ствари за капетана Ј., а оптужени Л. С. у свом исказу у одбрани пред истражним судијом наводи да је у јулу мјесецу у Брезовом пољу и у Брчком истучен од непознатих лица у предјелу главе и осталих дијелова тијела, те да је због задобијених повреда лијечен у Брчком и на ВМА у Београду. Коначно медицинска документација за овог оптуженог, приложена у спису предмета, датира из времена које на три дана претходи његовом саслушању пред овлашћеним службеним лицем СЈБ Бијељина. Изнијети докази упућују за сада на неодрживост закључка побијане пресуде по коме су повреде оптужених последица физичког злостављања, у циљу изнуђивања изјаве.

Како се ради о обавјештењима – изјавама који су по садржају од важности за разрјешење чињеница од одлучног значаја с аспекта оцјене правног карактера радњи оптуженог Л. С. критичног догађаја и с аспекта оцјене учествовања Р. О. у извршењу дјела, то је питање законитости прибављања ових обавјештења – изјава и могућност њиховог кориштења, као доказа, од посебног значаја за правилно пресуђење, па с обзиром да побијана пресуда ово важно питање није на поуздан начин расвјетлила, то је чињенична основа пресуде усљед тога мањкава.

Осим тога, оправдано ове жалбе замјерају побијаној пресуди у погледу начина на који је анализирана изведене доказе и изложила закључке такве анализе у

ослобађајућем дијелу пресуде. Ту се првенствено имају у виду потврда о привременом одузимању предмета (новца) од Р. С. (мајке оптуженог Р. О.) и исказ оштећене К. Р., при чему је изостала садржајна оцјена ових доказа у међусобној повезаности. Надаље, разложна је замјерка жалби приступу првостепене пресуде у оцјени вјеродостојности као доказа исказа оштећене К. Р., те недовољне критичности и брижљивости у оцјени овог исказа. Када та пресуда закључује да је оштећена погрешно идентификовала оптуженог Р. О. као једног од три учесника догађаја, због сличности физичког изгледа овог оптуженог у вријеме препознавања (изузетно крупна особа), са физичким изгледом П. И., из времена извршења дјела (чије учешће у догађају је пресуда утврдила), па због тога одбацила тај дио исказа који се односи на препознавање, као неувјерљив, онда је било неопходно, а у циљу утврђивања идентитета свих учесника догађаја, цијенити и дио исказа оштећене којим описује догађај и при том прецизира да је један од учесника (који је њу и малодобног сина одвео у собу и ту задржао уз пријетњу упереним пиштољем у главу сина) био изразито висок, мршав и тамније пути, те тај дио исказа довести у везу и цијенити у вези са исказима свједока Ј. Р. и Ј. М., на темељу којих исказа је суд утврдио физички изглед оптуженог Р. О., у времену када је дјело извршено, те таквом оцјеном ових доказа у међусобној повезаности потврдити или искључити могућност да ли физички изглед овог оптуженог из времена извршења дјела одговара опису неког од извршилаца дјела који је оштећена у свом исказу дала. Дакле, у овом дијелу је изостала цјеловита садржајна анализа исказа оштећене К. Р. у међусобној повезаности са исказима наведених свједока.

Из наведеног произилази да је побијана пресуда заснована на мањкавој чињеничној основи, на што жалбе Јавног тужиоца и пуномоћника оштећених указују, па је тиме и правилност примјене закона усљед чињеничних недостатака основано доведена у питање.

Поред наведених недостатака побијане пресуде у чињеничном сегменту са могућим негативним одразом и на правилну примјену материјалног права, жалба браниоца оптуженог Л. С. основано указује на то да је изрека пресуде захваћена и битном повредом одредаба кривичног поступка из члана 364. став 1. тачка 11. ЗКП-а, у форми неразумљивости изреке. Ово из разлога што према чињеничном опису догађаја у изреци, а који је подржан разлозима у образложењу, произилази да је кривично дјело са посљедицом лишавања живота К. С.1, критичног догађаја резултат саизвршилачке дјелатности оптуженог Л. С., непознатог лица и П. И., међутим, при томе се не прецизирају радње извршења сваког од учесника понаособ, што је нужно ради разумљивости и правилности изреке.

Из изнијетих разлога жалбе Јавног тужиоца, пуномоћника оштећених и браниоца оптуженог Л. С. ваљало је уважити као основане и побијану пресуду укинути на основу члана 385. став 1. ЗКП-а, те предмет вратити првостепеном суду на поновно суђење.

У поновном поступку првостепени суд ће отклонити чињеничне недостатке и битну повреду одредаба поступка на које је указано овим рјешењем, тако што ће прије свега, на темељу проведених расположивих доказа, а по методологији која је сугерисана овим рјешењем утврдити чињенице од значаја за оцјену законитости прибављања обавјештења са изјавама оптужених пред овлашћеним радницима СЈБ Бијељина, и могућности њиховог кориштења као доказа, а потом све проведене доказе (укључујући и изјаве оптужених у случају потврдног одговора с аспекта њихове

законитости) оцјенити на начин који предвиђа одредба члана 347. став 2. ЗКП-а па ће тако бити у могућности донијети правилну и закониту пресуду коју ће образложити у складу с одговарајућим одредбама члана 357. ЗКП-а.

**Записничар,
Трифковић Мира**

**Предсједник вијећа
Микеш Горана**